УНИВЕРСИТЕТ
ПО АРХИТЕКТУРА
СТРОИТЕЛСТВО
И ГЕОДЕЗИЯ

бул."Хр. Смирненски" №1, София 1046, Р. България
http://www.uacg.bg

УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. „Хр.Смирненски" № 1
Регистрационен индекс и дата
79 | 09.05.2025

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р арх. Евгения Димитрова Димова - Александрова
преподавател в катедра Жилищни сгради - АРХИТЕКТУРЕН ФАКУЛТЕТ към Университет по Архитектура, Строителство и Геодезия, гр. София

на

дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор"**, в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научно направление „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли"

на тема: „ ЛОКАЛНА ИДЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРСКАТА ЖИЛИЩНА АРХИТЕКТУРА ОТ НАЧАЛОТО НА 21в. "

автор: арх. Христо Станкушев, докторант към катедра „Жилищни сгради", АФ на УАСГ

научен консултант: доц. д-р арх. Милена Нанова

Настоящото становище е изготвено на основание **Заповед №300 от 02.04.2025 г.** на Ректора на УАСГ и Протокол №1 от първо заседание на научното жури, проведено на **15.04.2025 г**.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Христо Станкушев е магистър архитект, дипломирал се през 2007 г. в Университета по Архитектура, Строителство и Геодезия (УАСГ) в гр. София.

Арх. Станкушев е основател и управител на арх. студио „7561 архитекти", като едновременно с това е съосновател на мебелен бранд, бюра за графичен и интериорен дизайн, сдружения (НПО) като „Фрагмент", „Асоциация Топлоцентрала" и „Сдружение за градски политики", които недвусмислено разкриват не само творческите му търсения, но и дълбоката му ангажираност в обществен план, касаеща културата, архитектурата и градската среда.

Проектантската му практика включва редица проекти и реализации на сгради и интериори, както и 8 награди от национални и международни форуми и конкурси. От 2023 г. до момента е асистент, а от 2024 г. е и докторант към катедра „Жилищни сгради" на АФ към УАСГ, като взема

дейно участие в преподаване и организиране на учебния процес към катедрата.

2. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Архитект Христо Станкушев е представил всички необходими документи за процедурата, съгласно Закона за Развитие на Академичния Състав в Република България (ЗРАСРБ), изм. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2022 г., Правилника към него и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на УАСГ, а именно: дисертационен труд, автореферат, автобиография, сайт с реализирани проекти, списък с награди и отличия, и 6 публикации – 3 самостоятелни статии - в Годишника на УАСГ, сп. Архитектура и сп. Градът, и 4 статии в съавторство.

Авторефератът представя синтезирано и ясно дисертационния труд, отразявайки балансирано основните му части в рамките на 48 стр. текст и подбрани фигури.

Публикациите също отразяват части от изследването или близка тематика и осигуряват повече от необходимия минимален брой точки, съгласно минималните национални изисквания за ОНС „доктор".

Дисертационният труд се състои от 172 стр. текст, включително Библиография с 47 бр. български и чуждестранни източници и 189 бр. фигури, 6 бр. - авторски таблици и 20 бр. – авторски схеми.

3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е структуриран в 5 основни раздела – Въведение, 3 основни глави и Заключение.

Въведението обосновава актуалността на темата и нуждата от подобно изследване. Последните 25-30 години бяха изключително динамични във всеки аспект на национално и световно ниво и провокираха съответните промени и динамика и в архитектурната ни практика. Би било логично да се приеме, че за почти три декади българската съвременна архитектура ще се опита да намери свой език и специфични изразни средства, за да заяви място на световната сцена. В този контекст **целта на изследването** за формулиране на „*общи принципи на локална идентичност в новата българската архитектура в периода 2001-2023 г.*" е правилно поставена, а **обектът, предметът и обхватът** са еднозначно дефинирани. Поставените в дисертационния труд **задачи** за систематичен преглед и анализ на съвременната българска жилищна архитектура, на принципи на локалната идентичност в архитектурата в световен и регионален мащаб от началото на 21в., както и анализът на контекста и подобни принципи и в други сфери на културата в България са логично програмирани за синтезиране и извеждане

на принципи за създаване на нова локална идентичност в жилищната ни архитектура и последващото им класифициране.

В **методите на изследването**, освен анализ и синтез, са включени и задаване на критериална рамка за избор на примери и въвеждане на матрица контекст-морфология-материалност, според която да се проведе системен анализ не само на сградите в цялост, но и по конкретни характерни техни елементи.

Историческият преглед и анализ на локалната идентичност на българската жилищна архитектура, както и на самия контекст до и в началото на 21-ви век във **втората глава на труда**, заедно с анализът на локалната идентичност в световен мащаб, полагат стабилна основа за доразвиване на основната теза на труда.

Подробният анализ **в трета глава** на еднофамилни и многофамилни жилищни сгради от съвременната българска архитектурна практика, класифицирани според типология и местоположение, с изявени конкретни специфики спрямо въведената критериална рамка, довежда до логичното синтезиране на определени принципи на новата локална идентичност в **четвърта глава**. Тези принципи са аргументирано групирани според контекст, морфология, технология и материали и водят до сравнително разпознаваем архитектурен език. Така в **пета глава** са обобщени и систематизирани основните изводи от проведените анализи и синтез, формулирани са тенденции в локалната идентичност на съвременните жилищни сгради в България и са формулирани две специфични течения в създаването на локален език.

На тази база считам за изпълнени, заявените в началото на труда цел и задачи, и за потвърдена, изказаната хипотеза за *„зараждане на принципи на нова локална идентичност на българската жилищна архитектура"*.

4. ПРИНОСИ И ЗНАЧИМОСТ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Приемам, заявените от докторанта приноси, сред които като най-значими в научно-приложен план се открояват:

- проведеният систематичен анализ на архитектурни примери;
- въведените критериална рамка и матрица за анализ на тези примери;
- синтезът и класификацията на обобщени и специфични принципи за откроряване на нов архитектурен почерк в българската жилищна архитектура от 21-ви век;

Смятам, че настоящият дисертационен труд полага навременни основи на идентифицирането и позиционирането на българската съвременна архитектурна практика на световната сцена, като заявява високи качества и

значимост и дава възможност за практическа приложимост и поредица бъдещи научни изследвания.

5. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ, БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Наблюденията ми върху работата на арх. Христо Станкушев като проектант, преподавател и будна обществено-ангажирана личност са изцяло положителни.

Препоръчвам тази научна разработка да се допълни и дообогати с течение на времето с нови примери и типологии сгради, като резултатите бъдат публикувани не само в български, но и в чуждестранни индексирани и реферирани издания.

Би било полезно за архитектурната критика и да се допълнят като приложение, проведените от автора интервюта с архитектите от практиката, чиито проекти са използвани като примери в дисертационния труд.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от арх. Христо Станкушев материали ми дават основание да направя заключение, че е разработена оригинална, качествена и полезна за теорията и практиката дисертация.

Авторът показва професионален научно-изследователски подход и умения да анализира, синтезира, обобщава, извежда и формулира проблеми, насоки и методи за постигане на цели по изследвани теми.

На база на изразеното в настоящото становище мнение, в качеството ми на член на научното жури давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на представения научен труд с предложение на арх. Христо Станкушев да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“ в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“.

9/05/2025 г.

....

доц. д-р арх. Евгения Димитрова Димова-Александрова